

Пасля двух гадоў перапынку ў Віцебск вярнуўся легендарны «IFMC» — Міжнародны фестываль сучаснай харэаграфіі

02.12.2022

Яна Цэгла

Пасля двух гадоў перапынку ў Віцебск вярнуўся легендарны «IFMC» — Міжнародны фестываль сучаснай харэаграфіі. Трыццаць трэці раз у адзін з найстаражытнейшых гарадоў Беларусі прыехалі госці з усёй нашай краіны, а таксама з Расіі, Казахстана, Арменіі, Паўночнай Македоніі, Ізраіля і Швецыі. З 23 да 27 лістапада на сценах Канцэртнай залы «Віцебск» і Нацыянальнага драматычнага акадэмічнага тэатра імя Якуба Коласа адбывалася сапраўдная феерыя пачуццёвага танца і энергіі жыцця. Чарговы раз віцябляне мелі магчымасць убачыць самыя арыгінальныя спектаклі, ацаніць апошнія пастаноўкі вядомых беларускіх і замежных харэографіў, пазнаёміцца з танцорамі з розных краін.

Заўсёды ўдзячная віцебская публіка з радасцю сустрэла гасцей. Ні нечаканы лістападаўскі снег, ні сярэдзіна працоўнага тыдня не сталі перашкодай для аматараў танцавальнага мастацтва.

Фестывальная праграма надзвычай насычаная. За пяць дзён глядачы і ўдзельнікі IFMC убачылі 8 харэаграфічных спектакляў ад сусветна вядомых харэографіў у выкананні прафесійных калектываў, а пасля паказаў прынялі ўдзел у абмеркаванні пастановак. Удзельнічаць у міжнародным конкурсе сучаснай харэаграфіі ў Віцебск прыехалі 25 калектываў, якія змагаліся за Гран-пры.

Уступ. Мінск

«Нішто не можа быць больш выразным, чым чалавечае цела», — сказаў Валянцін Елізар’еў. На працягу пяці дзён у заснежаным Віцебску адбываўся сапраўдны трыумф мастацтва танца. Дакрануцца да таямнічага і прыцягальнага свята мог кожны наведвальнік IFMC — International Festival of Modern Choreography.

Мерапрыемствы, звязаныя з Міжнародным фестывалем сучаснай харэаграфіі, пачаліся за тыдзень да афіцыйнага адкрыцця. 17 лістапада ў Мінску адбылася прэс-канферэнцыя, падчас якой арганізатары IFMC падзяліліся планами і пазнаёмілі з праграмай. Распачала сустрэчу Таццяна Пархамовіч, намеснік начальніка аддзела прафесійнага мастацтва ўпраўлення мастацтваў Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь:

— Фестываль адразу, ад моманту з’яўлення, заявіў пра сябе як вельмі цікавы культурны праект. Аднак пранесці яго скрозь гады — няпростая справа. Гэта цалкам заслуга арганізатараў і ўсебаковай падтрымкі дзяржавы. Сучасная харэаграфія — надзвычай цікавая тэма, кірунак, які дазваляе падзяліцца ўражанямі і па-чуццямі сённяшняга дня. Для нас вельмі істотна працягваць гісторыю фестывалю і не дапусціць больш перапынкаў.

Пра актуальнасць мастацкага кірунку выказалася і Марына Раманоўская, намеснік генеральнага дырэктара па спецыяльных праектах Цэнтра культуры г. Віцебска, дырэктар IFMC:

— У гісторыі фестывалю быў перапынак на два гады з прычыны пандэміі, таму нам давялося адмяняць мерапрыемствы. Аднак дзякуючы напрацаванаму досведу, сёння нескладана вярнуцца на звыклыя рэйкі і працягнуць IFMC. Мы ўдзячны ўсім структурам і арганізацыям, якія дапамаглі і паскорылі правядзенне фестывалю. Спадзяёмся, што калектывы прадэманструюць на віцебскай сцэне адкрыцці ў харэаграфіі. Святлана Гудкоўская, загадчыца кафедры

харэаграфіі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтва, падзялілася думкамі аб месцы IFMC у культур-ным жыцці краіны:

— Фестываль сучаснай харэаграфіі ў Віцебску з’яўляецца цудоўнай адукацыйнай платформай. Для маладых танцораў важна не толькі прымаць удзел у майстар-класах, але і глядзець на сучасныя спектаклі, знаёміцца з калегамі з іншых краін. Унікальны, легендарны фестываль, які мы чакаем штогод.

Вялікі тэатр — IFMC

Ігар Колб, галоўны балетмайстар Вялікага тэатра, старшыня журы Міжнароднага фестывалю сучаснай харэаграфіі, стаў ініцыятарам правядзення ўнікальнага май-стар-класа для ўдзельнікаў конкурсу. «Вялікі — IFMC. Балетны партнёрынг» адбыўся 21 лістапада ў памяшканні цэха тэатра, дзе ствараюцца дэкарацыі для пастацовак. У прасторнай зале сабраліся навучэнцы шматлікіх харэаграфічных школ, каледжаў, БДУКМ, Беларускай акадэміі музыкі і іншых устаноў.

Маладыя танцоры мелі ўнікальную магчымасць паўдзельнічаць у класе вядомага расійскага харэаграфа Вольгі Пона, мастацкага кіраўніка Чалябінскага тэатра сучаснага танца, лаўрэата расійскай Нацыянальнай тэатральнай прэміі «Залатая маска». Разам з Вольгай Понай у майстар-класе прымалі ўдзел два танцоры Чалябінскага тэатра сучаснага танца — Таццяна Крыцкая і Дзмітрый Чагадар. Вопытныя артысты дзяліліся не толькі канкрэтнымі тэхнікамі ўзаемадзеяння партнёраў, але і дэталямі, таямніцамі майстэрства.

У цэгу Вялікага тэатра панавала атмасфера натхнення і ўзрушанасці. Дзякуючы сталым майстрам сцэны маладыя танцоры атрымалі досвед у такіх істотных аспектах партнёрынгу, як работа з прасторай і ўменне запаўняць яе цэлам, работа з рытмічнымі малюнкамі, каардынацыя і магчымасці кантролю ўласнага цела.

Пасля майстар-класа танцоры Чалябінскага тэатра сучаснага танца прадэманстравалі фрагменты сольных спектакляў. Таццяна Крыцкая выканала сцэны з пастаноўкі «Дзюймовачка» — намінант на прэмію «Залатая маска». А Дзмітрый Чагадар прадставіў спектакль уласнай пастаноўкі «Ірацыянальны», лаўрэат фестывалю монаспектакляў «Монафэст-2022».

Адкрыццё. Віцебск

23 лістапада, перад пачаткам урачыстай цырымоніі адкрыцця, у сэрцы фестывалю, канцэртнай зале «Віцебск» — адкрыліся дзве выстаўкі, прысвечаныя танцу і стварэнню танцорамі. Так, савецкі артыст балета, балетмайстар, народны артыст СССР Уладзімір Васільеў прывёз на фестываль калекцыю сваіх карцін. Выстаўка «Пэндзаль, які танцуе» дэманстравалася на працягу ўсіх фестывальных дзён.

Маскоўскі фатограф Руслан Сюнякоў, больш вядомы як Rust2D, стварыў серыю фотаздымкаў танцораў сучаснага кірунку і артыстаў балета, якую назваў «Грузчыкі ветру» — погляд сучасніка на танец, яго стварэнне, пластыку і цела.

Падчас адкрыцця XXXIII Міжнароднага фестывалю сучаснай харэаграфіі традыцыйна прадставілі кожны з калектываў, якія прынялі ўдзел у міжнародным конкурсе. Валеры Гірамада, першы намеснік міністра культуры, зачытаў прывітанне фестывалю ад Анатоля Маркевіча, які адзначыў, што без IFMC немагчыма ўявіць сучасны свет танца ў Беларусі і за мяжой, фестываль стаў непаўторнай пляцоўкай для прасоўвання авангардных ідэй у галіне харэаграфіі.

— Нарэшце гэты фестываль, гэтая феерыя вярнулася да нас. Мы ўсе гатовы на некалькі дзён прысвяціць сябе дзеі на сцэне. Я ганаруся тым, што мой родны горад — магніт для таленту, для такіх падзей, — адзначыў старшыня Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта Аляксандр Субоцін.

У другім аддзяленні перад глядачамі паўстала містычныя і складаная гісторыя. Спектакль «Рахманінаў» у выкананні Дзяржаўнага маладзёжнага ансамбля песні і танца «Алтай» імя Ф. Бярэзікава, на думку В. Васільева, адкрыў новы перыяд у сучасным танцы. Народны артыст падкрэсліў, што гэта звязана з мастацкім кіраўніком і харэографам Аляксеем Растаргуевым. Шматгранны і хаатычны спектакль набываў новыя фарбы і сэнсы дзякуючы музыцы Сяргея Рахманінава. Калектыв Аляксея Растаргуева дэманстраваў найлепшыя здабыткі харэографіі XX стагоддзя. Пластыка і мова цела танцораў былі падпарадкаваны мелодыі і сюжэту. Мастак, жанчына і дэман — кожны з герояў рухаўся ў сваім кірунку і нават плоскасці, аднак у патрэбны момант яны спляліся ў адзін вузел.

Эпілог. Гран-пры

На працягу чатырох дзён было паказана сем спектакляў і харэаграфічных дывертысментаў. Сярод самых яркіх вярта адзначыць дзве пастаноўкі, прадэманстраваныя ў сценах Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Якуба Коласа: «Гаудзі» і «Не будзіце сабаку, які спіць». «Гаудзі» — спектакль незалежнай кампаніі сучаснага танца «LIBERTATEM» пад кіраўніцтвам харэографа Вікторыі Арчэя. Гэта гісторыя творчага жыцця і заблытанага шляху вядомага іспанскага архітэктара Антонія Гаудзі. Красамоўныя рухі, рваная мелодыя кампазітара Маі Гарат, спецыфічная гульня з прадметамі сталі элементамі пастаноўкі, якія засталіся ў памяці.

Так, адным з цэнтральных прадметаў на сцэне была лесвіца, якая, безумоўна, адсылае нас да самага знакамітага праекта архітэктара Саграда Фамілія — храма Святога Сямейства, будаўніцтва якога працягваецца з 1882 года да цяперашняга часу. Пастаноўка беларускага харэографа Вольгі Лабоўкінай «Не будзіце сабаку, які

спіць» стала адной з самых запамінальных падзей усяго фестывалю. На гэта паўплывалі як харэаграфія, да стварэння якой далучыліся і артысты казанскага тэатра танца «Дарога з горада», так і сюжэт аднайменнай п'есы англійскага драматурга Джона Прыстлі, пакладзены ў аснову.

У спектаклі Вольгі Лабоўкінай танцавалі не толькі людзі, а, здаецца, і ўсё навокал: стол, шматлікія крэслы, нават само паветра на сцэне. Перад гледачамі разгортваецца гісторыя аднаго вечара. Выпадковыя абставіны, што адкрыліся ў сям'і, дазваляюць разблытаць клубок падзей. Напружанне сцэн настолькі невыноснае, што адзіная магчымасць ад яго пазбавіцца — зламаць крэслы. Асаблівым стаў для гасцей фестывалю вечар-прысвячэнне Яўгенію Панфілаву, знакамітаму расійскаму танцору і харэографу, стваральніку тэатра «Балет Яўгенія Панфілава». Трупа тэатра выканала дзве яго вядомыя пастаноўкі — балет «Капітуляцыя» і харэаграфічны дывертысмент «Працяг будзе». Пасля кожнага спектакля гледачы і выканаўцы маглі пазнаёміцца бліжэй. Пад кіраўніцтвам кандыдата мастацтвазнаўства Дар'і Кажамякі праводзіліся сустрэчы артыстаў тэатра і гледачоў. Напоўненыя шчырым захапленнем і ўдзячнасцю, яны падводзілі фінальныя рысы і давалі неабходныя адказы.

Паралельна з разнапланавымі пастаноўкамі адбываліся і конкурсныя паказы. Члены журы і экспертнага савета ацэньвалі прадстаўленыя харэаграфічныя нумары. Па выніках закрытых тураў у фінал прайшлі 15 калектываў з Беларусі, Расіі ды Казахстана.

Гран-пры Міжнароднага фестывалю сучаснай харэаграфіі ў Віцебску сёлета атрымаў калектыў з Цюмені «Праспект» за нумар «Любая дзея нараджае супраціў». У пастаноўцы харэограф Аксана Бакланова разам з танцорамі паспрабавала пера-асэнсаваць эвалюцыю чалавека і тое, што з ім адбываецца.

Спецыяльнай прэміяй Яўгена Панфілава адзначылі праект Валянціна Ісакава «Х-перліменты» Гомельскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў імя Н. Ф. Сакалоўскага за выступленне «Планета А».

Яна ЦЭГЛА

Фота: БелТА